

ΑΡΓΥΡΗΣ ΛΙΑΠΟΠΟΥΛΟΣ

Η Μέσα Πόλη

Τρέχα. Μη σκέφτεσαι, μόνο τα πόδια σου μετράνε, τίποτ' άλλο, φεύγα. Στη θάλασσα, προσανατολίσου, μη χάνεις χρόνο, δεν προλαβαίνεις να σταθείς, άμα σε φτάσουν τέλειωσες, δεν έχεις περιθώρια, πρέπει ν' αντέξεις ως τα βράχια, πού διάολο είναι τα βράχια; Δεξιά, όχι, αριστερά, τρέχα, δεν ακούς τις φωνές τους, προχώρα, στα ίχνη σου είναι ακόμα, γρήγορα, βγες από την άσφαλτο, πρόσεχε, διαόλου κοτρώνα μες στη μέση, μη σταματάς, προσπέρνα, φτάνεις, να τα βράχια, έφτασες, μη χαλαρώνεις, σκαρφάλωνε, στο παρά ένα βρίσκεσαι, πρόσεχε που πατάς, κοντεύεις, τελευταίο πάτημα, κρατήσου, λίγο ακόμα, να 'σαι, αυτό ήταν. Ανάσα.

Κατέβαλε προσπάθεια να σηκωθεί ορθός. Ήταν μούσκεμα

κι έτρεμε ολόκληρος. Του φαινόταν πως οι χτύποι της καρδιάς του αντιλαλούσαν ως απέναντι. Είχε διανύσει τρέχοντας απόσταση κάπου δέκα χιλιομέτρων με πνευμόνια και πόδια προπονημένου δρομέα. Η φυσιολογία της ανάγκης. Μέτρησε τη συνθήκη. Πίσω του οι ένοπλοι, κάτω απ' τα πόδια του ο βραχώδης όγκος, από πάνω ξαστεριά κι ως πέρα η θάλασσα – λάδι. Δεν περίσσευε χρόνος, έπρεπε να βουτήξει. Μονόδρομος. Έκλεισε τα μάτια κι είδε τον εαυτό του πισσιρικά, να βουτάει Γενάρη μήνα από ύψος δεκαπέντε μέτρων με την άνεση του πρωταθλητή. Ανάσανε βαθιά και συγκέντρωσε το βλέμμα του στα σκοτεινά νερά – τον κεραυνοβόλησε ακόμα μια φορά η επίγνωση της συνάφειας. Ξεφορτώθηκε παντελόνι και παπούτσια, προέταξε τον κορ-

της Θέμιδος Αμάλου

μό του, λύγισε τα γόνατα κι εξακοντίστηκε στο κενό. Η Μαρία προσπαθούσε εδώ και ώρα να βολευτεί στο ντιβάνι έτσι που να μην πιάνεται η μέση της, δεν τα κατάφερε. Τελευταία ένοιωθε συνέχεια εξαντλημένη κι ως είχε μόλις πατήσει τα είκοσι εννιά. Δεν ήταν όμως η ταλαιπωρία. Σ' άλλες εποχές έμενε δυο μέρες ξάγρυπνη χωρίς να επηρεάζεται στο ελάχιστο. Τότε που πέταγε η καρδιά της και δεν καταλάβαινε

Είχε διανύσει τρέχοντας απόσταση κάπου δέκα χιλιομέτρων με πνευμόνια και πόδια προπονημένου δρομέα. Η φυσιολογία της ανάγκης. Μέτρησε τη συνθήκη. Πίσω του οι ένοπλοι, κάτω απ' τα πόδια του ο βραχώδης όγκος, από πάνω ξαστεριά κι ως πέρα η θάλασσα.

από κακουχίες. Τώρα η απόγνωση μπροστά στις μαζεμένες συμφορές και τα επακόλουθα την παρέλυαν. Ας της επαναλάμβανε η δικηγόρος πως δεν ήταν μόνη της, η καλύτερη ήταν η Πόπη αλλά δεν έπαυε να 'ναι άνθρωπος, σαν τη δική τους είχε άλλες δέκα υποθέσεις, πόσο θ' άντεχε να παραστέκεται σ' όλους. Αν ζούσε η μάνα της θα 'ταν αλλιώς, όχι πως δεν θα 'χε και κείνη τις επιφυλάξεις που 'χαν όλοι οι συγγενείς, αλλά θα 'ταν δεδομένο, σίγουρο στήριγμα. Τώρα ακόμα κι ο αδερφός της είχε κάνει πέρα. Φοβόταν, το 'βλεπε στα μάτια του. Όλοι σχεδόν οι δικοί της φοβόντουσαν. Τους νοιάζονταν, ήταν σίγουρο, αλλά τους προβλημάτιζε τ' ότι ο άντρας της είχε από καιρό ξεφύγει απ' τα δικά τους μέτρα. Η δικηγόρος τους δικαιολογούσε. Τι να κάνουν κι αυτοί, δεν είναι εύκολο ν' αποβάλλουν το φόβο απ' τη μια στιγμή στην άλλη με τόσα που 'χουν πάθει και καταπιεί, της έλεγε.

Έφερε ασυναίσθητα το πρόσωπό της Πόπης μπρος στα μάτια της – Καλλιόπη την έλεγαν τη δικηγόρινα αλλά Πόπη τη φώναζαν όλοι. Σκέφτηκε πως όσο βάθαιναν οι κύκλοι γύρω από τα μάτια της τόσο θέρριευε. Χωρίς να 'ναι στο βάθος σκληρή. Ατρόμητη ήταν κι ενημερωμένη πάντα όσο κανένας άλλος, γι αυτό τη λογάριαζαν όλοι. Κι απόψε την περίμενε πάλι. Να ξαναδούν τη δικογραφία, και κυρίως μαζί με τον γέρο τον δικηγόρο, τον Πετράκη, να εξετάσουν την περίπτωση ενός καινούργιου μάρτυρα που φαίνεται πως είχε δει τον άντρα της

ν' απομακρύνεται απ' την τράπεζα πριν απ' τον υποτιθέμενο χρόνο της ληστείας, τρέχα – γύρευε που τον είχε ανακαλύψει πάλι αυτόν. Πέτρα δεν άφηνε ασήκωτη η Πόπη.

Σηκώθηκε κι έπιασε να ετοιμάζεται, την πίεζε ο χρόνος, θα 'τρωγαν και κανένα δίωρο μέχρι να τα εξαντλήσουν όλα και θα 'φευγε ως συνήθως περασμένες δώδεκα. Εκείνη την ώρα δεν προλάβαινε ν' αλλάξει δυο συκοινωνίες, απ' το Πέραμα ως την Κάνιγγος ήταν δρόμος κι ένα μέρος της διαδρομής θα 'πρεπε έτσι κι αλλιώς να το καλύψει με τα πόδια. Έξι μήνες πριν δεν θα το σκεφτόταν καν, θα 'παιρνε ταξί κι ας ήταν και διπλή ταρίφα. Έξι μήνες πριν βέβαια δεν είχε λόγους να ζορίζεται έτσι, δούλευε καλά κι είχε ήδη ένα γερό ποσό στην άκρη, και κυρίως, ο άντρας της ήταν παρών.

Όχι πως ήταν ιδιαίτερα καλά τα πράγματα. Έπινε αθέατα πια, πήγαινε με το μπουκάλι στη δουλειά κι αργά ή γρήγορα τον έπαιρναν είδηση και τον έδιωχναν. Ποιος να τον κρατήσει, αφού δεν είναι για εμπιστοσύνη, της έλεγε η θεια της, ανασκουμπωθείτε αν θέλετε να βάλετε δυο φράγκα στην άκρη, νέοι είστε, σε δέκα, δώδεκα χρόνια θα 'χετε αρκετά για ν' αγοράσετε σπίτι, άμα φυλαχτείτε και δουλέψετε σκληρά όλα θα γίνουν. Την αλήθεια έλεγε. Έτσι ήταν.

Εκείνος όμως είχε διαφορετική άποψη για την αλήθεια. Και κυρίως, προσπερνούσε με διασολεμένη επιμονή τις πραγματικές τους δυνατότητες. Σιγά μη μείνουμε στην Αθήνα, της έλεγε. Εδώ δε ζούμε, ίσα τη μέρα βγάζουμε με τη ψυχή στο στόμα. Κι εκείνος δίκιο είχε. Αλλά που αλλού να πήγαιναν. Στις μικρότερες πόλεις ήταν τρισεπιπλάσια, γινόντουσαν στόχος θέλοντας και μη. Στην Αθήνα τουλάχιστον χάνονταν μες στο πλήθος. Αυτό όμως όχι μόνο δεν έφτανε του άντρα της αλλά ήταν και το πρόβλημά του στην ουσία. Δεν άντεχε να ζει στο περιθώριο. Ήταν η αξίωση ενός πρώην πρωταθλητή, ή ήταν μια έτσι κι αλλιώς θεμιτή αξίωση ενός οποιουδήποτε ανθρώπου; Η Μαρία δεν το 'χε απαντήσει αυτό κατηγορηματικά και τελεσίδικα.

Η ουσία ήταν ότι εκείνος ήθελε να είναι παντού καλοδεχόμενος, να ντύνεται ωραία και να τρώει τα Σαββατόβραδα σε φινετσάτα εστιατόρια, αυτό όμως που τον τρέλαινε ήταν τ' ότι αναγκαζόταν καθημερινά να παλεύει για το πιο ασήμαντο πράγμα. Δεν είναι ζωή αυτή, της έλεγε. Απ' το πρωί ως το βράδυ αγώνας, και που βγάζει; Τι έχουμε σίγουρο; Σκλαβιά κι απομόνωση. Ξέρεις ποιοι είναι τόποι για μας; Η Νέα Υόρκη, το Μαϊάμι, πόλεις μεγαθήρια. Λιμάνια των ωκεανών, καταλαβαίνεις τι σου λέω; Άλλα μεγέθη, άλλες ευκαιρίες. Εκεί θα

μπορούσα να κάνω καριέρα σαν προπονητής κι αν πετύχαινα, θα τα 'χαμε όλα. Και θα πετύχαινα, να το ξέρεις.

Της Μαρίας της ερχόταν τότε να του πει – δεν το 'λεγε όμως - πως εκείνης θα της έφτανε μια πόλη όπου εκείνος δεν θα 'πινε δεκαπέντε μπίρες μέσα σε δυο ώρες, όπου δεν θ' αγρίευε για ψύλλου πήδημα κι ούτε θα ξέσπαγε κάθε λίγο και λιγάκι πάνω της κι όπου θα μπορούσε, αν χρειαζόταν, να πάει το παιδί της – αν έκαναν ποτέ - σ' ένα νοσοκομείο και να 'ναι σίγουρη ότι θα το κοιτάζουν, όπου θα μπορούσε να βγαίνει στη γειτονιά για να παίξει με τ' άλλα παιδιά, κι όπου οι γύρω τους στη δύσκολη ώρα, στην αρρώστια και στο θάνατο, θα τους αντιμετώπιζαν μ' ανθρωπιά. Κι όσο για τον ωκεανό και τις θεόρατες πόλεις το αχανές την τρώμαζε, είχε αγαπήσει την προσήνεια του Αιγαίου, το 'νιώθε οικείο. Απ' την άλλη καταλάβαινε τη λύσσα του, καταλάβαινε τη λύσσα πολλών δικών της, κυρίως νεότερων που 'νιωθαν διαρκώς τον αποκλεισμό στο πετσί τους, η Μαρία όμως είχε ζήσει τα χειρότερα στην εφηβεία της, το θείο της να πέφτει πάνω της μουγκρίζοντας και κείνη να πολεμάει σκυλίσια και να μην τα βγάξει πέρα. Έμεινε τότε παγωμένη για καιρό, λίγο έλλειψε να πετρώσει. Σ' ανύποπτη όμως στιγμή κάτι ζεστό κι επίμονο άρχισε να δουλεύει μέσα της και σιγά – σιγά έλιωσε ο πάγος, με τον καιρό πίστεψε πως ήταν η ευχή της μάνας της.

Τα χρόνια που ακολούθησαν συνειδητοποίησε πως παντού στον κόσμο γίνονταν αυτά, είχε πάντα πιο ανοιχτά αυτιά από στόμα κι ένα ένστικτο αλάθητο. Καταλάβαινε περισσότερα απ' αυτά που της πίστωναν οι άλλοι, κατάφερνε μάλιστα να το απολαμβάνει αυτό. Και κυρίως, έχοντας χάσει μάνα και πατέρα πριν τα δεκαπέντε της ακόμα, όντας από μικρή εξοικειωμένη με την απώλεια κι έχοντας στερηθεί ένα σωρό πράγματα που για τα περισσότερα παιδιά της πόλης ήταν αυτονόητα, έμαθε να 'ναι ολιγαρκής, τόσο που όταν την διεκδίκησε εκείνος δυσκολευόταν να το πιστέψει, της φαινόταν σαν ουρανοκατέβατη ευλογία. Και μέχρι τη ληστεία ή πιο σωστά, μέχρι το ξέσπασμα των συνεπειών, της έφτανε να θυμάται τον πρώτο καιρό στην Αθήνα, τότε ακόμα που την κοίταζε κι ηλεκτριζόταν το βλέμμα του. Ή πώς μοιράζονταν μια μπουκάλα κρασί και δυο μεζέδες με τους φίλους στη μικρή βεράντα τους. Πώς τη φιλαγε στα πιο απίθανα σημεία, τις πιο απίθανες στιγμές. Κι ακόμα, πως την είχε μυήσει με υπομονή στην τέλεια, την απόλυτη εξοικείωση που 'χε ο ίδιος κατακτήσει στην επαφή του με τη θάλασσα. Ακόμα και το χειμώνα, παλιότερα τουλάχιστον, πριν αγριέσουν τα πράγματα με το πιστό, τις καλές μέρες

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΡΚΑΤΣΕΛΗΣ

στο Σούνιο τράβαγαν για να διώξουν την κούραση από πάνους και ν' αερίσουν το κεφάλι τους. Εκείνος κολύμπαγε ώρες χωρίς να κουράζεται, και μετά από εντατικά μαθήματα που δι- ακόπτονταν συχνότερα από γέλια παρά νεύρα, ανοιγόταν κι αυτή στα βαθιά με σίγουρες απλωτές.

Ντύθηκε βιαστικά και βγήκε στο δρόμο, η σκέψη της πήγε πάλι στον άντρα της και τη συνάντηση που 'χαν στη φυλακή μαζί με τη δικηγόρινα. Βγάλε με από δω μέσα, φώναζε κείνος, δεν αντέχω κυρά Πόπη, θα τρελαθώ, κάνε λίγη υπομονή, είμαστε σε καλό δρόμο, του 'πε η δικηγόρινα, κι εκείνη του πήρε τα χέρια και τα φίλαγε. Σου το 'χα πει, τόσες φορές σου το 'πα ότι δεν είναι αυτό μέρος για μας, φώναζε πάλι αυτός, κι η δικηγόρινα που ήταν μαθημένη στις θεωρίες του άρχισε να του λέει τα δικά της για το σύστημα και τους ανθρώπους και τις Αμε- ρικάνικες πόλεις, πόσο εύκολα καταποντιζόταν εκεί ο άνθρω- πος, αλλά αυτή τη φορά δεν κατάφερε να τον μαλακώσει, οι αντιδράσεις του ήταν αυτές ενός κουφού. Η Πόπη δεν έδειξε να κάμπτεται, στη συνέχεια όμως αναστάτωσε το σύμπαν και τους έκανε δυο παράδες για το ξύλο που του 'χαν ρίξει πάλι εκεί μέσα - του 'χε ξεφύγει κάτι για αίμα στα ούρα του - και τα χρειάστηκαν, την έτρεμαν τη δικηγόρινα οι θρασύδειλοι. Και της Μαρίας της ήρθε εκείνη την ώρα πως καλός τόπος για κείνους θα 'ταν αυτός όπου πίσω από τις προσόψεις δεν θα παραδοκούσε το μίσος κι η ταπείνωση, μόνο που αυτό που αρθρώθηκε τόσο καθαρά μες στο στομάχι της δεν έφτανε στα χείλη της, δεν ήταν έτσι κι αλλιώς μαθημένη να λέει λόγια.

Η σκέψη της ξαναγύρισε στην υπόθεση κι άρχισε πάλι να ψά- χνει για φως, το δίκως άλλο η Πόπη θ' αξιοποιούσε τον και- νούργιο μάρτυρα με τον πιο κατάλληλο τρόπο, δεν μπορούσε όμως να 'ναι σίγουρη για το κατά πόσο αυτό θα 'ταν αρκετό.

Τάχυνε το βήμα της και την πήρε το γινάτι, κι έπιασε ν' ανα- σκαλεύει με το νου της όλα τα δεδομένα, τα της ληστείας και της προφυλάκισης και της επικείμενης δίκης και κείνα που 'λεγαν η Πόπη κι ο άντρας της και κείνα που πίστευε εκείνη, κι όπως πλησίαζε στη στάση τον είδε μπροστά της να την κοιτάει με κείνο το βλέμμα όπου καθρεφτιζόνταν ένα βαθύ πηγάδι, αθόλωτο τώρα, γιατί είχαν καθαρίσει τα μάτια του τόσες βδο- μάδες χωρίς αλκοόλ, κι ήξερε πια τι να του πει την επόμενη φορά, εσύ είσαι όλοι οι τόποι, εσύ, και θ' αντέξεις και θ' αθω- ωθείς γιατί είναι δίκιο, θα του 'λεγε, ίσως όχι έτσι ακριβώς μα κάπως έτσι. Στο μεταξύ είχε φτάσει στη στάση, δεν υπήρχε ψυχή μα δεν την ένοιαξε, η νύχτα ήταν φωτεινή κι ένιωθε μια ζεστή στο στέρνο της κι η Πόπη θα την περίμενε όπως πάντα με φρέσκο μυρωδάτο τσάι. Είδε το λεωφορείο να πλησιάζει κι ετοιμάστηκε ν' ανέβει.

Έκλεισε το τηλέφωνο στα μούτρα του Πετράκη κι έδωσε μια με το χέρι της και σκόρπισαν όλα, χαρτιά ντοσιέ και φυλτζάνια, όχι, δε μπορεί, δε γίνεται, φώναξε κι έπεσε βαριά στην πολυ- θρόνα. Έκρυσσε το πρόσωπό της στις παλάμες της, κι έμεινε εκεί, να τρίβει με λύσσα τα μάτια της, ώσπου ξαναχτύπησε το τηλέφωνο κι αλαφιάστηκε, η Μαρία θα 'φτανε από στιγμή σε στιγμή κι εκείνη έπρεπε να είναι πανέτοιμη, έπρεπε να βρει τον τρόπο να της πει ότι ο άντρας της ήταν νεκρός.

Ο Βλαντιμίρ Βορόνιν, μετανάστης Μολδαβικής καταγωγής, είχε αποδράσει κατά τη μεταφορά του από τις φυλακές Κο- ρυδαλλού στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», είχε καταδιω- χθεί από ένοπλες αστυνομικές δυνάμεις κι είχε χτυπηθεί από σφαίρες φρουρών τη στιγμή ακριβώς που βούταγε από ύψος είκοσι μέτρων στα νερά του Σαρωνικού. Αυτόπτης μάρτυς είχε καταγράψει στο κινητό του την τελευταία βουτιά.

